Cursă prin microcipuri

de Robert Silverberg

Avea cinsprezece ani, dar arăta de nouăzeci sau chiar mai rău. îi cunoşteam pe părinții lui, pe fiecare în parte - trăiau şi munceau în Silicon Valley, erau divorțați şi erau persoane foarte apreciate şi importante în companiile pentm care lucrau. Amândoi (separat unul de celălalt) mă rugaseră să mă ocup de fiul lor. Pielea acestuia era de un gri-albăstrui, încrețită în jurul oaselor mari ale feței. Ochii îi erau cenuşii, uriaşi, adânciți în orbite. Brațele semănau cu nişte bețe. Buzele subțiri şi strânse îi dădeau un aspect furios.

Fişa medicală de pe birou spunea că avea înjur de un metru jumătate înălțime şi vreo treizeci şi două de kilograme. Era în anul al treilea la una dintre cele mai bune şcoli private din Palo Alto. I.Q-ul său era de 161. Era inteligent şi perspicace. Ceea ce pentm mine, trebuie să o spun, era o noutate. Majoritatea pacienților cu care lucram erau interiorizați, deprimați, nesiguri pe ei şi timizi: aproape nişte zombi. Dar băiatul din fața mea era foarte diferit. Şi surprizele de-abia începeau.

– Părinții tăi mi-au zis că vrei să lucrezi în industria computerelor, am început procedura prin care încercam, de obicei, să stabilesc o relație amicală cu pacienții.

Îmi răspunse prompt, pe un ton acru:

– Asta e „mutarea ta de deschidere"? „Spune-mi, tinere, ce hobby-uri ai?" Dacă nu te deranjează, doctore, hai să sărim peste prostiile astea. Aşa vom putea scăpa unul de altul cât mai repede. De ce nu mă întrebi direct câte mese pe zi iau?

Faptul că a încercat să preia controlul în felul acesta asupra şedinței, din primele treizeci de secunde, m-a demtat puțin. Mi-am spus mirat că e mult mai diferit, chiar şi de cât mă aşteptasem, de restul pacienților; iată, sărmana creatură mă obliga deja să-mi aleg cuvintele cu foarte multă atenție.

– Orice ai crede, să ştii că sunt, într-adevăr, interesat de ultimele cercetări din lumea computerelor, am ripostat, încercând să par în continuare genial.

– Aha, dar, după câte se vede, nu prea ai ocazia să vorbeşti prea des despre asta căci nimeni nu mai foloseşte expresii de genul „industria computerelor", în vocea subțire i se simțea furia de-abia reprimată. Crezi că sunt anorexie, nu-i aşa?

– Păi...

– Ştiu ce înseamnă anorexia. E o boală mintală, specifică femeilor, ce ține mai mult de orgoliu. Se înfometează pentm că vor să arate bine şi ajung, la un moment dat, să nu mai poată realiza cât sunt de slabe. Dar eu nu sunt orgolios. Şi, în plus, nu sunt fată, doctore. Până şi tu ar fi trebuit să-ți dai seama de asta.

– Timothy...

– Vreau să-ți spun de la bun început că nu sufăr de anorexie şi că nu am ce căuta în cabinetul unui psiholog. Ştiu foarte bine ce fac. Am venit aici azi doar ca să scap de gura maică-mii, căreia i-a intrat în cap că m-am hotărât să mor de inaniție. Ea mi-a cemt să vin aici. S-a înțeles?

– Da, s-a înțeles, am răspuns şi m-am ridicat în picioare.

Sunt înalt, am pieptul puternic şi umerii foarte largi. Dacă e cazul, pot să arăt foarte fioros. Fața lui Timothy se schimonosi de frică. Era exact ceea ce urmărisem. Dacă terapia o cere, pot fi autoritar, şi de obicei metodele cele mai simple sunt şi cele mai eficiente.

– Acum hai să vorbim despre mâncare, Timothy. Ce-ai mâncat la prânz?

Băiatul ridică din umeri.

– O felie de pâine. Şi nişte salată.

– Doar atât?

– Am băut şi un pahar de apă.

– Şi la micul dejun?

– Nu mănânc niciodată dimineața.

– Asta pentru că mănânci mult la cină, nu?

– Uneori mănânc peşte seara, alteori nimic. Mâncarea e un lucru grețos.

Am dat din cap că înțeleg.

– Crezi că un computer poate funcționa fără curent electric, Timothy?

– Îți bați joc de mine, doctore?

– Mda, poate am fost prea simplist pentm tine. Ok, hai să te întreb altfel: crezi că trupul tău poate funcționa fără alimente?

– Trupul meu funcționează perfect, răspunse sfidător.

– Crezi? Ce sporturi practici?

– Sporturi?

La fel de bine puteam folosi un cuvânt marțian.

– Doctore, nimic nu e normal la mine. De ce ar fi greutatea normală?

– Pentru că, până anul trecut, aşa a şi fost. Apoi ai încetat să mai mănânci. Familia ta e foarte îngrijorată, să ştii.

– Mă simt excelent, spuse mohorât.

– Dar îți doreşti să fii sănătos, nu?

Se uită lung la mine, cu privirea înghețată. Nu ştiu dacă mi s-a părut sau nu, dar am simțit că în clipele alea mă ura.

– Eu nu-mi doresc, doctore, decât să dispar.

* * *

În noaptea aceea am visat că am dispărut. Stăteam, dezbrăcat şi singur, pe o bucată de metal cenuşiu, în mijlocul unei câmpii imense şi pustii, sub un sinistru cer arămiu, când dintr-odată am început, gradat, să mă micşorez. întotdeauna, psihiatrul preia, în mod inconştient, unele idei sau senzații de la pacienții săi. în termeni medicali, se numeşte contra-transfer. Pe măsură ce trecea timpul, deveneam din ce în ce mai mic. Pe bucata de metal au apărut nişte pori, care apoi au început să se transforme în cratere zimțate şi, mai departe, în crevase. Deasupra capului meu s-a oprit un nor de praf luminos. Firele de nisip sau de praf au început să capete aspectul unor bolovani. Iar eu continuam să mă fac din ce în ce mai mic, afundându-mă tot mai mult în întunericul din jurul meu. Deasupra mea au apărut din senin nişte creaturi fantastice, nişte monştri păroşi cu multe

picioare, care îmi făceau semne amenințătoare. Eu mă scufundam în continuare în spațiu, tot mai adânc, şi nu după multă vreme, monştrii au dispărut. Aerul vibra de particule furioase care dansau în zig-zag, rotindu-se sălbatic în jurul meu, lovindu-mă, aruncându-mă într-o parte şi într-alta, dându-mă peste cap. Valuri de lumină mă loveau din toate părțile. Continuam să mă prăbuşesc la nesfârşit, din ce în ce mai mic, fără putința de a mă opri. în cele din urmă, m-am pierdut definitiv în materia din jur. O mulțime de puncte strălucitoare - electroni şi protoni, mi-am zis, dar cum puteam fi sigur? - mă înconjurase amenințătoare, râzând şi strigându-mi să nu mă opresc, să plec de pe teritoriul lor, dacă nu voiam să mor în cel mai îngrozitor mod posibil. „Să vezi lumea într-un grăunte de nisip" scrisese Blake. Da, şi Eliot: „ Am să te îngrozesc arătându-ți un pumn de praf." Cădeam, cădeam la nesfârşit. M-am trezit îngrozit, transpirat şi singur.

În mod obişnuit, pacienții mei nu sunt foarte vorbăreți. Ca să afli ceva despre ei trebuie să vorbeşti cu părinții şi frații lor, cu profesorii sau prietenii lor, cu oricine te-ar putea ajuta să înțelegi ce se întâmplă cu ei. Anorexia poate fi mortală. Pacienții - majoritatea adolescente sau femei tinere, între douăzeci şi treizeci de ani - ajung să piardă orice noțiune de normalitate legată de corpurile lor şi sunt incapabili să conştientizeze senzațiile pe care organismele lor le transmit în urma înfometării. Mâncarea e inamicul suprem. Inamic ce trebuie învins cu orice preț. Mănâncă doar atunci când sunt obligați să o facă dar, chiar şi atunci, cât mai puțin posibil. Nu realizează cât de slabi sunt. Dezbracă-i şi pune-i în fața unei oglinzi şi îşi vor întinde pielea pe oase ca să-ți arate ce graşi sunt. Uneori nicio formă de terapie nu mai poate opri procesul de auto-scheletizare. Când această înfometare de durată atinge organele vitale, procesul este ireversibil şi moartea devine inevitabilă.

– Întotdeauna a fost foarte inteligent, mi-a povestit mama lui Timothy. Era o femeie de cincizeci de ani, elegantă, puternică, vice-preşedintele uneia dintre cele mai mari companii din Silicon Valley. O cunoscusem în stilul californian caracteristic: actualul ei soț fusese însurat cu prima mea soție.

– E un geniu, îmi spuneau profesorii. Dar e un copil ciudat. Prea visător. Cu toane. O vreme am crezut că se droghează, continuă maică-sa. Deşi puştii din ziua de azi nu se mai ocupă cu aşa ceva. Timothy era singurul ei copil din prima căsătorie. Mă sperie de moarte când îl văd cum se iroseşte în felul acesta. Când îl întâlnesc, îmi vine să-l scutur bine şi să-i bag pe gât orice: pizza, înghețată, orice. Apoi mă ia plânsul şi nu vreau decât să-l țin în brațe.

– Deja ar fi trebuit să înceapă să se radă, mi-a spus tatăl său. Inginer, lucra la proiectele nano-tehnologice desfăşurate în laboratoarele de la Universitatea Stanford. Obişnuiam să joc rac-quetball cu el. Eu, unul, ştiu că mă bărbieream deja, la vârsta lui. Probabil că şi tu. Acum vreo trei luni de zile, l-am văzut la duş. Nici măcar nu a ajuns la pubertate. Are cincisprezece ani şi nici un fir de păr. E din cauza înfometării, nu-i aşa? Anorexia îi întârzie dezvoltarea fizică, nu?

– Încerc să-l conving să mănânce ceva, orice, îmi spuse şi fratele său vitreg, Mick. în weekend-uri, când vine la noi, cea mai mare parte a timpului şi-o petrece la computer, dar câteodată reuşesc să-l fac să iasă cu noi în oraş

şi îi cumpărăm un hotdog sau un burrito. Ne mulţumeşte şi se preface că-l mănâncă dar, cum crede că nu-l vedem, îl aruncă. Când îl văd cât e de slab, mă gândesc la arătările din filmele de groază.

Iar Timothy îmi spusese:

– Tot ce-mi doresc, doctore, e să dispar.

* * *

Şedinţele cu el durau o oră şi aveau loc marţea şi joia. începeau întotdeauna pe un ton de suspiciune şi ostilitate. Eu continuam să-i pun, în felul meu amatoristic, întrebări despre ultimele descoperiri din domeniul computerelor şi la început îmi răspundea monosilabic, fără să-şi ascundă câtuşi de puţin disprețul pentru ignoranţa mea. Dar, din când în când, unele din întrebările mele reuşeau, cumva, să-i capteze interesul şi în acele momente uita să mai facă pe supăratul şi-mi răspundea pe larg, intrând în nişte amănunte atât de tehnice că nici măcar nu mă puteam preface că le-aş putea înțelege. Deocamdată, aceste întrebări interesante reprezentau singura abordare valabilă. Ştiam însă că nu aveam să rezolv mare lucru, terapeutic vorbind, dacă aveam să vorbim ore întregi doar despre computere.

Aşa cum era de aşteptat, atunci când aduceam vorba de mâncare, se retrăgea în defensivă. îmi răspundea răspicat că îl privea personal ce şi cât mânca şi că n-avea de gând să discute despre asta cu mine sau cu oricine altcineva. Dar pe fața sa se putea citi o anumită strălucire ori de câte ori vorbeam despre mesele sale: părea mândru de felul în care reuşea să se înfometeze şi aproape că-şi dorea să-l admir pentru asta.

în cazul anorexiei, mai ales în stagiile incipiente ale terapiei, e contra-productiv să fii prea direct. Pacientei îşi „iubeşte" boala şi se împotriveşte oricărei abordări care l-ar putea scăpa de ea. Aşa că vorbeam cu el mai mult despre studiile sale, despre colegii săi de clasă sau despre fraţii lui vitregi. Nu progresam mai deloc şi, când o făceam, înaintam greu şi cu paşi mici. Cel mai tare mă deranja însă că nu mai aveam prea mult timp la dispoziție. Conform raportului medical, trimis de doctorul de la şcoala la care învăța, atinsese deja pragul de jos: oasele i se înmuiaseră, muşchii i se atrofiaseră periculos de mult, hormonii i-o luaseră razna. în scurt timp, dacă mergea în ritmul acesta, avea să fie spitalizat, deşi de obicei aceste spitalizări veneau prea târziu.

Era perfect conştient că se auto-distruge. Dar părea că nu-i păsa câtuşi de puţin.

I-am dat de înțeles că nu aveam de gând să-i impun nimic. Din partea mea, i-am spus, poți să te înfometezi până mori, dacă asta e ceea ce îți doreşti. Dar, ca psiholog, al cărui rol e să ajute oamenii, sunt interesat, ştiințific vorbind, să aflu ce te determină să faci asta - şi nu ca să te ajut pe tine, ci pentru a putea să-i ajut pe alții, care chiar au nevoie de ajutorul meu.

Spusele mele i-au părut logice. Expresia feței i s-a schimbat. A devenit ceva mai prietenos. Ajunsesem de acum la a cincisprezecea şedință şi am simțit că e pe cale să cedeze.

Asta pentru că începuse să nu mă mai considere un inamic ci, mai degrabă, un observator neutru, un savant interesat de boală în general şi nu de cazul său în particular. Am trecut la pasul următor: şi anume acela de a mi-l face aliat. Doar noi doi, Timothy, te şi cu mine împotriva „lor". I-am povestit câte ceva despre mine, despre copilăria şi adolescența mea tulbure: mici porții de sinceritate, oferite ca monedă de schimb.

– Şi, când vei dispărea, l-am întrebat în sfârşit, unde ți-ai dori să ajungi?

* * *

Momentul a fost bine ales şi răspunsul său mi-a depăşit şi cele mai optimiste aşteptări.

– Ştii ce e un microcip, nu-i aşa? m-a întrebat.

– Bineînțeles.

– Ei bine, eu călătoresc prin ele.

Nu mi-a zis că „aş vrea să călătoresc prin ele". „Eu chiar călătoresc prin ele."

– Povesteşte-mi despre asta, i-am cerut.

– Singura modalitate prin care poți înțelege natura realității, a început el, e să o priveşti de aproape. Să o priveşti cu atenție şi de foarte aproape, înțelegi? Să luăm aceste microcipuri: sunt nişte unități de procesare a datelor, mai mici decât unghia degetului mic de la picior, dar au o putere de memorare de cincizeci de ori mai mare decât vechile cipuri. Ce se întâmplă în interiorul lor? Vreau să spun: ce se întâmplă „cu adevărat" în interiorul lor? Asta fac eu: intru în ele şi observ. E ca şi cum aş fi în transă, înțelegi? îmi ascut atenția atât de mult că ajung până în miezul lor. Făcu o scurtă pauză şi râse, răguşit. Nu-i aşa că ai să-mi spui că asta e doar o aberație mistică, nu? Jumătate din lume crede că-s doar un puşti nebun cu gura mare, iar cealaltă jumătate crede că-s tot nebun, dar îndeajuns de deştept să îi aburesc pe toți cu astfel de baliverne, doar ca să nu mai vorbim de anorexie. Nu-i aşa, doctore? Spune-mi că nu-i aşa.

– Acum două săptămâni am visat că m-am scufundat într-un microunivers de genul celui descris de tine, i-am răspuns. A fost mai degrabă un coşmar. Fascinant, trebuie să recunosc, dar în acelaşi timp înfricoşător. Am trecut de nivelul molecular, de firele de praf şi de bacterii, până am ajuns în universul protonilor şi al electronilor sau, mă rog, a ceea ce am crezut eu că sunt electroni şi protoni.

– Şi cum era lumina în visul ăsta al tău?

– Orbitoare. Venea în valuri şi pulsa.

– Dar ce culoare avea?

– Lua, pe rând şi în acelaşi timp, toate culorile, i-am răspuns.

M-a privit cu ochii holbați.

– Vorbeşti serios?

– Aşa o vezi şi tu?

– Da, adică nu. Se mută pe scaun, neliniştit. De unde vrei să ştii dacă ai văzut ceea ce văd eu? Dar aşa e: lumina are toate culorile şi pulsează. Şi,

da ... aşa aş descrie-o şi eu: ia, pe rând şi în acelaşi timp, toate culorile.

– Spune-mi mai multe despre asta.

– Despre ce?

– Spune-mi ce anume simți când călătoreşti printr-un astfel de microcip, Timothy.

Își luă expresia de pedagog.

– Ai idee cât de mic, e de fapt, un cip? Ştii ce înseamnă TECSOM?

– TECSOM?

– Tranzistorul cu efect de câmp siliconic-oxi-dic-metalic? Cele mai noi dintre ele sunt de mărimea unui micrometru. Adică o milionime dintr-un metm, înțelegi? E ceva ce trece dincolo de nivelul molecular. Intr-un canal TECSOM poți vârî o armată de vimşi şi îți mai rămâne o grămadă de spațiu. Astea-s locurile prin care călătoresc eu. Alerg pe coridoarele cipurilor, cu electronii bâzâind în juml meu. Electroni pe care, bineînțeles, nu-i pot vedea. Sunt prea mici: tot ce poți face e să socoteşti probabilitatea modelelor pe care le formează. Dar îi pot simți. EU îi simt. Şi pot alerga printre ei, peste tot, pe coridoare, prin canale, dincolo de porți. încerc să mă familiarizez cu teritoriul lor. Să mă simt acolo ca acasă.

– Şi cum e un electron? Cum îl simți?

– Păi ai zis că i-ai visat. Spune-mi tu.

– Eu i-am simțit ca pe nişte scântei, i-am răspuns. Ca pe nişte luminițe în ceață.

– Ai citit despre aşa ceva într-unui din tratatele tale, nu?

– Nu, e ceea ce am văzut. E ceea ce am simțit în vis.

– Dar chiar aşa e! Aşa e! Fața i se făcu roşie ca racul şi începu să transpire abundent. Mâinile îi tremurau, la fel ca întreg corpul, de parcă ar fi avut febră. Nu-l mai văzusem până amnci atât de emoționat. Arăta, sărmanul, ca un schelet care sărea în sus de bucurie, după ce câştigase un meci greu de baschet. Se aplecă spre mine şi îmi spuse, cu o expresie de vulnerabilitate de care nu-l crezusem în stare:

– Eşti sigur că doar ai visat? Sau şi tu călătoreşti prin ele?

* * *

Kafka a avut dreptate. Un anorexie nu-şi doreşte, de fapt, decât să demonstreze că deține o calitate supremă. „Uită-te la mine", îți spune anorexicul, „Eu sunt cineva. Dețin un dar extraordinar. Sunt capabil să-mi controlez trupul. Refuzând să mănânc, preiau comanda asupra propriului meu destin. îmi demonstrez puterea voinței. Voi puteți ajunge la o asemenea disciplină? Puteți măcar să o înțelegeți? Bineînțeles că nu. Doar eu o pot face!" Anorexicul nu e de fapt preocupat de faptul că e prea gras. Aceasta e doar o problemă de suprafață. Adevărata lui preocupare e să-şi exercite puterea, să dovedească că e în stare de ceva remarcabil, să arate lumii întregi că e superior. în cazul anorexicilor, ca psiholog, nu te confrunți de fapt cu o formă perversă de înfometare. Adevărata lor problemă e legată de încercarea de a deține controlul suprem: asupra propriului trup, asupra propriei vieți şi chiar asupra întregii lumi fizice.

* * *

Timothy începu să arate mai bine. Obrajii i se mai colorară puțin; era mai relaxat şi mai volubil. Mi se păru chiar că se mai îngrăşase puțin deşi, din fişele medicale pe care le primeam de la şcoală, nu reieşea acest lucru - în unele săptămâni punea un kilogram pe el, ca apoi în următoarele să-l dea jos. Mama sa îmi spusese şi ea că avea unele perioade când părea cât de cât interesat de mâncare, perioade urmate însă de posturi negre sau, în cel mai bun caz, de obişnuitele lui ciuguleli.

Toate acestea nu-mi dădeau prea multe speranțe, dar aveam sentimental că reuşisem să ajung la el, că măcar eram pe dmmul cel bun.

* * *

– Pentru a ajunge acolo, trebuie să scap şi de ultimul gram. Să ajung la greutatea zero. Acum sunt abia la început. Trebuie să dau jos şi restul, îmi spuse, la una dintre şedințele următoare, Timothy.

– Abia la începutam repetat uluit, după care mi-am făcut repede, câteva însemnări.

– Deocamdată, nu reuşesc decât să-mi iau zborul. Dar nu ajung niciodată prea departe. Chiar în momentul în care ar trebui să intru în zonele structurale propriu-zise ale cipului, mă lovesc de o barieră.

– Dar, cu toatea astea, reuşeşti să intri în interiorul cipului, nu?

– Da, în interiorul său. Dar nu pot atinge acea înțelegere care mă interesează cu adevărat. Cred că de fapt problema e cipul, nu eu. Poate dacă aş încerca să intru într-un cip quantic şi nu într-unui de tip TECSOM, aş reuşi să găsesc ceea ce mă interesează, dar cipurile quantice încă nu au apărut sau, dacă au apărut, nu am cum să pun mâna pe unul. Vreau să navighez pe valurile probabilității, înțelegi, doctore? Vreau să devin atât de mic încât să mă pot agăța de un electron şi să călătoresc împreună cu el. Ochii îi străluceau. Dar încearcă să-i explici aşa ceva fratelui meu. Sau oricui altcuiva. Cei care nu înțeleg cred că sunt nebun. La fel ca şi cei care înțeleg.

– Aici poți vorbi deschis, Timothy.

– Cipul, circuitul integrat - căci despre asta vorbim: despre tranzistori, bine, nişte tranzistori microscopici, de fapt, de un miliard de astfel de tranzistori, aşezați unul lângă altul. Din silicon sau germaniu, amestecați cu impurități, precum boroniu, arsenicul şi altele de genul acesta. De o parte avem sarcinile de tip N, de altă parte, sarcinile de tip P, iar între acestea se află un strat izolator; când curentul trece prin poartă, electronii migrează spre latura de tip P, pentru că aceasta e încărcată pozitiv, iar golurile rămase, zonele cu încărcătură pozitivă, se duc spre latura de tip N. Aşa că... circuitul logic... Aici se opri. Mă urmăreşti, doctore?

– Mai mult sau mai puțin. Spune-mi ce simți exact atunci când te afunzi în interiorul unui cip.

* * *

– Mai întâi, îmi răspunse el, o explozie de adrenalină, ca şi cum aş fi lovit din exterior de o forță extatică; şi nu cobor, nu mă afund, ci plutesc. Pe măsură ce încep să mă rotesc, podeaua se cască sub mine. Apoi mi se ascut simțurile: firele de praf încep să se zărească acolo unde cu un minut înainte nu era nimic, iar lumina capătă nuanțe din ce în ce mai stranii. Obiectele solide încep să se descompună. Formele familiare - o masă, un scaun, computerul din fața mea - se estompează pe măsură ce mă apropii de esență. Tot ce văd acum e structura în detaliu, complexitatea suprafețelor: în fața mea nu mai e doar un copac, sunt toți copacii. Nimic nu mai e solid, totul e textură. Lemnul şi metalul devin rețele de şanțuri, care mai apoi se transformă la rândul lor în cratere. Abisurile se deschid în fața mea. Sunt înconjurat de canioane. Şi plutesc, plutesc ca o frunză purtată de aripile vântului molecular.

Călătoria nu e simplă. Lumea se fărâmițează. Trebuie să-mi continui zborul, luptându-mă cu o furtună de particule de oxigen şi nitrogen, cu un viscol invizibil. în față se ridică cipul, un obiect magnific, o Valhalla strălucitoare. încep să alerg spre el, fără să mai observ obstacolele. Cerul e brăzdat de curcubee gigantice; plouă cu culori pure, care turtesc atomii rătăcitori. Şi atunci ... atunci...

– Iată şi cipul. E chiar în fața mea: se înalță, maiestuos, ca templul lui Zeus pe câmpiile ateniene. Coloane uriaşe, strălucitoare, porți deschizându-se - şi dând la iveală coridoare întunecate - sanctuare ascunse, pe care mintea nu le poate concepe. Lumina are mai multe culori deodată. O muzică ademenitoare, stranie sufocă aerul. Mă simt aidoma unui explorator care păşeşte, pentru prima oară, într-o lume de mult dispărută. în tot timpul acesta, continui să mă micşorez. Rețelele complicate ale cipului cresc; se înalță din ce în ce mai sus, întunecând cerul, ascunzându-l cu totul. Mai cobor un nivel şi acum sunt atât de mic, că de abia reuşesc să trec de următoarea poartă. Dar reuşesc. Aici mă pot mişca liber. Mă aflu acum într-un canion ciudat, cu pereții argintii, plin de crăpături uriaşe, ai cărui pereți dispar în cer. Alerg. Alerg. Energia mea e inepuizabilă. Picioarele îmi sunt ca nişte izvoare, în spatele meu, porțile se închid şi se deschid, una după alta. Fluvii torențiale de curent mă ridică tot mai sus, mai departe, tot mai departe. Nu văd, dar simt cum electronii şi non-electronii trec pe lângă mine, atraşi inexorabil de laturile pozitive sau negative.

Dar mai e. Alerg, alerg în continuare. Infinitul se deschide în fața mea, o lume după alta, o lume care e la picioarele mele, dar care râde de mine, pentru că nu o pot atinge. Se învârte în fața mea, ca o tornadă. M-aş arunca în ea dacă aş putea, dar bariera aceea invizibilă de care ți-am vorbit nu mă lasă. Până aici! Nu pot merge mai departe. Un electron trece prin mine, mă rostogoleşte peste cap, îmi priveşte drept în inimă. Vreau să pătrund in atomi, să le respir aeml misterios. Vreau să-i privesc în nuclee. întotdeauna mai apare ceva, o iume, încă o lume, iar eu sunt prea mare pentm ele, mă mişc prea greoi, sunt ca un gigant împiedicat, incapabil să trec de această barieră...

Atât de aproape şi, totuşi, atât de departe...
Mult prea departe...

* * *

Tăcu şi îşi ridică privirea spre mine, peste biroul care ne despărţea. Faţa îi era plină de sudoare şi cămaşa subţire i se lipise de piele. Expresia cadaverică pe care o avea de obicei dispăruse cu desăvârşire. Era transfigurat, înflăcărat, plin de viaţă: era cel mai viu om pe care-l văzusem până amnci în viaţa mea sau cel puţin aşa mi s-a părut amnci. în ochi îi ardea un foc faustian, părea că e gata să cuprindă lumea cu ei. Aşa probabil or fi arătat. în anumite momente, şi Magellan, Newton sau Galileo Galilei. Şi apoi, într-o clipă, toate acestea au dispărut şi în faţa mea nu a rămas decât un băieţandru nefericit, slab ca o scoabă, căzut în sine, îngrozitor de fragil.

* * *

M-am dus a doua zi să vorbesc cu un fizician, un amic de-al meu şi de-al tatălui lui Timothy, care lucra la nişte proiecte avangardiste în laboratoarele Universităţii Stanford. Nu i-am spus însă nimic de Timothy.

– Ce e un cip quantic? l-am întrebat, fără a pierde prea mult vremea.

M-a privit mirat.

– De unde ai auzit de aşa ceva?

– De la o cunoştinţă. Dar nu am înţeles mare lucm din ce mi-a spus.

– Păi e un dispozitiv de transfer, extrem de mic. O chestie experimentală ce ar putea fi realizată în unnătorii zece, poate cinci ani, dacă avem noroc. Ideea e că trebuie să foloseşti două materiale semiconductoare diferite în aceeaşi structură de cristal, care de fapt e o suprastructură, ceva în genul unei table de şah tridimensionale. Electronii care se plimbă printre pătratele ei ar putea fi determinaţi să facă operaţiuni digitale, la viteze nemaipomenite.

– Şi cât ar fi de mică o chestie dintr-asta, comparativ cu tranzistorii din cipurile existente acum?

– S-ar înscrie în parametrii nanometrici. Cam a miliarda parte dintr-un metru. Mai mică decât un virus. Ceva ce s-ar apropia, mai degrabă, de limitele teoretice ale semiconductivităţii. Orice mai mic de aşa ceva ar trebui măsurat în angstromi.

– Angstromi?

– O zecime de miliard dintr-un metru. Diametrul atomilor se măsoară in angstromi.

– Aha, am zis. Ok. Pot să te mai întreb ceva? Profesorul mă privi răbdător, amuzat şi indulgent.

– Ştie cineva cum arată un electron?

– Cum adică, cum arată?

– Fizic, vorbind? Care e înfăţişarea lui? A cercetat cineva acest aspect?

Poate a reuşit să fotografieze sau…

– Ai auzit de Principiul Incertitudinii? mă întrerupse el.

– Păi… ca să fiu sincer… nu prea.

– Electronii sunt nişte chestii a naibii de mici. Au masa de - ă, ă - aproximativ nouăzeci la puterea -28 de grame. Ca să putem vedea, noi avem nevoie de lumină, în sensul strict al cuvântului. Putem vedea, primind lumina radiată de un obiect sau lumina care se reflectă dintr-un obiect. Cea mai mică unitate de lumină pe care o putem folosi, adică fotonul, are o lungime de undă care poate acoperi un electron, dacă mă pot exprima astfel, scoţându-l astfel din raza noastră de vedere. Şi nici nu putem folosi radiaţii cu lungimi de undă mai scurte - razele gamma sau razele X, dacă vrei - pentru a face astfel de măsurători căci, cu cât lungimea de undă e mai scurtă, cu atât mai mare e energia; într-un astfel de caz, o rază gamma nu ar face decât să spulbere electronul şi să dispară. Aşa că nu, nu putem „vedea" electronii. Simplul act de a le determina poziţia le imprimă acestora o viteză sporită, schimbân-du-le, de fapt, poziţia iniţială. Pentm a examina electronii, cel mai bun lucru pe care îl putem face e să aproximăm, să calculăm, folosindu-ne de probabilităţi, locul unde se află şi viteza lor. Foarte pe scurt, cam asta înţelegem noi prin Principiul Incertitudinii.

– Vrei să spui că, pentm a privi un electron în ochi, ar trebui să fii, virtual vorbind, de mărimea lui sau chiar mai mic?

Profesorul îmi amncă o privire ciudată:

– Întrebarea ta nu e lipsită de logică. Şi cred că aş putea să-ţi răspund prin da. Dar despre ce naiba discutăm aici, de fapt?

* * *

În noaptea aceea am visat din nou: un vis incoerent, halucinant, plin de creaturi gigantice şi groteşti, strălucind, fosforescent, pe un cer mai negru decât smoala. Creaturile aveau doisprezece ochi, gheare şi tentacule. Corpurile umflate şi diforme le erau acoperite cu un păr roşu, des. Unele păreau că poartă un fel de armură impenetrabilă, altele erau acoperite cu nişte ţepuşe urât-strălucitoare, dispuse în cercuri, de câte zece sau douăzeci, pe pielea lor tremurătoare. Mă urmăreau, la grămadă, în întunericul sufocant. în orice parte aş fi fugit, apăreau altele şi altele. în spatele lor se zăreau pereţii cosmosului, tremurând. Cerul părea şi el că dansează. Un val de culoare se sparse în întuneric, transformându-se în valuri mai mici, de toate culorile, înlănţuite unele de altele, ca ochiurile unui gard. Fugeam, fugeam dar pretutindeni monştrii răsăreau ca din pământ şi simţeam că nu mai aveam nicio scăpare.

Într-o bună zi, Timothy nu mai apăru la ora fixată. Devenise de câteva săptămâni tot mai distant; de cele mai multe ori stătea pur şi simplu, fără să spună nimic, privindu-mă o oră întreagă, înconjurat de o aură ermetică, impermeabilă. Nu m-am alarmat prea tare: am considerat că era doar o formă oarecum previzibilă de rezistenţă agresiv-pasivă, dar când a încetat să mai vină la şedinţe mi-am spus că lucrurile sunt mult mai grave decât am crezut. Genul acesta de rebeliune pe faţă nu îl caracteriza. Unele din

strategiile terapeutice noi, pe care le încercasem până atunci, păruseră ok: ajunsesem la o intervenție mult mai directă, în care jucam rolul fratelui mai mare şi iubitor, dar certăreț; mă gândisem chiar să apelez la familie şi să programez nişte şedințe cu profesorii săi şi cu unii dintre colegii lui de clasă. în ciuda răcelii sale din ultima vreme, continuam să cred că încă mai pot să-l ajut în timp util. De aceea nu puteam să-l las să chiulească de la şedințe. A doua zi, am sunat-o pe mama sa: aceasta m-a anunțat sec că fiul ei se află în spital. După ce am terminat cu ultimul pacient din dimineața aceea, am traversat oraşul de la un cap la altul şi m-am dus să-l văd. Medicul de gardă, un rezident gras, s-a transformat instantaneu într-un sloi de gheață în momentul în care l-am anunțat că sunt psihologul lui Timothy şi că-l tratez de anorexie. Nu trebuia să ai puteri magice ca să ghiceşti ce era în mintea lui: „Ce să zic! Se vede ce treabă bună ai făcut!"

– E cu părinții, acum, spuse din vârful buzelor. Mă duc să-i întreb dacă sunt de acord să te primească. Băiatul e într-o stare foarte proastă.

Erau cu toții acolo: părinții lui naturali, cei vitregi laolaltă cu frații şi surorile sale, din căsătoriile de după naşterea sa. Timothy arăta ca o păpuşă de ceară. îi aduseseră cărți, casete video şi chiar şi un laptop dar erau, cu toate, înghesuite într-un colț al patului. Silueta lui micuță de-abia se mai zărea de după pătura groasă, de spital. îl puseseră pe perfuzii şi din el pornea o rețea de tuburi şi cabluri care se termina în multitudinea de aparate din jurul său. Avea ochii deschişi, dar părea că priveşte înspre altă lume, poate spre aceeaşi lume plină de molecule şi bacterii hidoase care mă bântuiseră şi pe mine cu câteva nopți înainte. Mi s-a părut că-mi zâmbeşte.

– A leşinat la şcoală, îmi şopti maică-sa.

– Tocmai în laboratorul de informatică, râse nervos, şi fără sens, taică-său. Ultima oară când a fost conştient a fost acum două ore, dar nici atunci nu am înțeles mare lucru din ce a spus.

– Vrea să călătorească în interiorul computerului său, mă anunță vesel unul dintre băieții din cameră. E nebun, nu-i aşa? Nu cred că avea mai mult de şapte ani.

– Timothy o să moară, Timothy o să moară, începu să cânte o fetiță de aceeaşi vârstă.

– Cristopher, Bree! Tăceți, amândoi! strigară în acelaşi timp trei dintre părinții prezenți în rezervă.

– A început să răspundă la perfuzii? am întrebat.

– Doctorii zic că nu. Se pare că e foarte grav, răspunse maică-sa. E la limită. A pierdut un kilogram şi jumătate numai în ultima săptămână. Noi am crezut că a început să mănânce din nou, dar probabil că a reuşit să ascundă cumva mâncarea. Dădu învinsă din cap: nu puteam să facem pe jandarmii tot timpul.

Ochii îi erau reci. La fel ca şi ai tatălui şi ca ai părinților vitregi. Păreau să-mi spună, cu toții: „E numai vina ta. Am avut încredere că**-l** vei vindeca." Ce le-aş fi putut răspunde? Că nu-i poți vindeca decât pe cei care-şi doresc să fie vindecați? Că Timothy fusese, de la bun început, hotărât să nu-mi accepte ajutorul? Chiar şi aşa, simțeam reproşul şi furia din ochii lor şi mă dureau.

– Am văzut cazuri mai grave ca ale lui, care prin tratament intravenos

şi-au revenit, le-am zis. Medicii îl vor pune pe picioare şi voi putea vorbi cu el din nou. Şi atunci sunt sigur că voi reuşi să-l vindec. Tocmai reuşisem să-i străpung carapacea când... când...

Mda. Nu mă costa nimic să le injectez puţin optimism. Le-am servit tot tacâmul: experienţele mele anterioare cu alţi anorexici care se vindecaseră, textul cu rezultatele pozitive ce decurg din astfel de crize extreme, etc, etc. Am făcut pe omul de ştiinţă care se agaţă de statisticile încurajatoare. Pe măsură ce vorbeam, au început cu toţii să se mai înseninеze. Au reuşit chiar să se auto-convingă că Timothy căpătase puţină culoare în obraji, că începuse să se mişte, că după ce aparatele din jur aveau să-l hrănească suficient avea să-şi recapete cunoştinţa.

– Priviţi, striga când unul, când altul. A mişcat mâna! Uitaţi ce bine respiră! îşi revine, vedeţi?

Dar apoi, în minte, mi-a răsunat vocea lui subţire:

„Niciodată nu pot merge mai departe! Ca să depăşesc această barieră, trebuie să pierd şi ultimul gram. Acum, sunt abia la început. Trebuie să scap şi de kilogramele care mi-au mai rămas!”

„Tot ce-mi doresc e să dispar, doctore.”

* * *

În noaptea aceea, am avut al treilea vis. Clar, precis, tăios ca realitatea. Cădeam şi alergam în acelaşi timp; picioarele mi se mişcau cu precizia picioarelor unui maratdnist, aflat pe ultima sută de metri şi, simultan, continuam să cad în întunericul lipsit de aer, îndreptându-mă către suprafaţa negru-argintie a unei lumi îndepărtate. Cădeam, cădeam, mai uşor ca aerul. Am atins, în cele din urmă, suprafaţa şi, la fel de uşor, am început să alerg, dar nu înainte, ci în adâncime. Atomii se fereau din calea mea, făcându-mi loc. Pe măsură ce coboram mă făceam din ce în ce mai mic, tot mai mic până ce din mine nu a mai rămas decât o umbră, o idee, eul meu, desprins din învelişul trupesc. Şi, chiar şi aşa, am continuat să mă afund în însăşi esenţa lucrurilor, despovărat de greutatea cărnii.

Când m-am trezit, am sunat la spital. Timothy murise la puţin timp după apusul soarelui.

* * *

Am dat greş cu el? Se poate spune şi aşa. Deşi nu cred că l-ar fi putut salva cineva. S-a dus acolo unde şi-a dorit; iar voinţa sa a fost atât de puternică încât orice încercare de a-l opri din dmmul său i se va fi pâmt la fel de lipsită de sens ca bâzâitul unui ţânţar.

În cele din urmă, şi-a atins scopul. A scăpat de povara ce-l apăsa. E acolo acum: pluteşte, aleargă, urcă, coboară; mai adânc, tot mai adânc, spre miezul lucrurilor, acolo unde cunoaşterea e absolută şi unde nu există nicio incertitudine. Aleargă acum, printre electronii săi strălucitori. A ajuns, în

sfârşit, acolo unde lucrurile se măsoară în angstromi.

Traducere: Emanuel Huțanu